

Oceny książek • Book reviews

„Hematologia”

Kazimierz Janicki

Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Wyd. I, 2001, s. 467
ISBN 83-200-2431-5

Krakowska hematologia jest ważnym nurtem polskiej nauki o krwi. Dotyczy to również podręczników z tej dziedziny, by w chronologicznym ciągu wymienić tu ich autorów, m.in.: Tadeusza Tempkę, Juliana Aleksandrowicza, Juliana Blicharskiego, Henryka Gaertnera, Jerzego Lisiewicza, Aleksandra Skotnickiego i Kazimierza Janickiego. Sekwens krakowskich podręczników hematologicznych ukazuje w treści i sposobie przedstawiania jej wielkie osiągnięcia i szeroki rozwój nauki o krwi, w tym polskiej i krakowskiej szkoły.

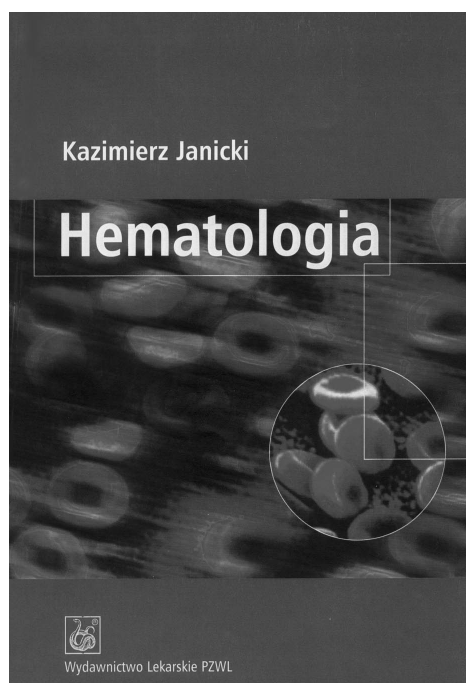
Podręcznik składa się z trzech części: pierwszej o budowie i czynności układu krwiotwórczego, drugiej o symptomatologii hematologicznej, trzeciej o nozologii hematologicznej.

Najmniejsza (około 90 stron) pierwsza część omawia szpik krwiotwórczy, układ limfatyczny, krew i jej elementy komórkowe oraz hemoglobinę. W odpowiednich miejscach są scharakteryzowane metody badań narządów krwiotwórczych i krwi. Część druga, poświęcona symptomatologii, na ponad 110 stronach przedstawia w alfabetycznym porządku 63 zasadnicze objawy, częściowo podmiotowo-przedmiotowe, które byłyby lepiej oddzielić od dużej grupy odchyleń laboratoryjnych, wynikających już z badań dodatkowych.

Ostatnia trzecia część nozologiczna (blisko 230 stron) przedstawia kolejno choroby poszczególnych układów krwinkotwórczych, a także mielofibrozę, mieloproliferację i mielodysplazję oraz skazy krwotoczne i zakrzepice. Piśmiennictwo obejmuje 184 pozycje (sporadycznie podwójnych numeracji). Skorowidz rzeczowy, ułatwiający szybką orientację w układzie podręcznika, liczy aż 60 kolumn na 20 stronach.

Podręcznik, bogaty w treść, obfituje także w mnogie, bardzo instruktywne z dydaktycznego punktu widzenia, często złożone, ryciny czarno-białe (41) i poglądowo-zbiornicze tabele (99), zajmujące nieraz kilka i więcej stron oraz w atlasowym układzie 142 mikrografie kolorowe. Szczególnie liczne są ryciny lub/i tabele w pierwszej i trzeciej części podręcznika.

Niezbyt szczęśliwie wydawca, przerywając tok układu, umieścił między stronami 432-433 tekstu aż 60 stron kredowych, bardzo dobrych technicznie i kolorystycznie, barwnych mikrografii typowych elementów

komórkowych oraz hemogramów i mielogramów w różnorodnych stanach hematologicznych, stanowiących praktycznie mały album hematologiczny.

Książka jest zasadniczo przeznaczona dla lekarzy tzw. pierwszego kontaktu (rodziny i chorób wewnętrznych). Na pewno czerpać z niej mogą podstawową wiedzę hematologiczną również osoby w toku doksztalcania zawodowego i specjalizacji, a w pewnym stopniu również studenci wyższych lat medycyny.

W codziennej praktyce każdy lekarz musi wszcząć często pierwsze hematologiczne kroki diagnostyczno-różnicowe, zwłaszcza zaś decydować o doborze badań dodatkowych, o konsultowaniu pacjenta z doświadczonym hematologiem celem uzyskania wskazówek lub przejścia chorego do specjalistycznej hospitalizacji. Musi się więc sam orientować w diagnostyczno-terapeutycznych możliwościach leczenia chorego w przychodni lub u specjalisty hematologa.

Poznanie i przyswojenie takiej wiedzy w podręczniku K. Janickiego ułatwiają: przystępny opis budowy i czynno-

ści układu krwiotwórczego, alfabetyczne zestawienie objawów, zwięzły, praktyczny opis chorób krwi, a także mnogie ryciny (w tym liczne, wielobarwne), wspomniane przeglądowo-przekrojowe tabele, świetna dyspozycja tekstu, dobór i zróżnicowanie czcionki, śnieżny papier.

Zasłużony wydawca, PZWL, zapewnił dziełu również wielobarwną, estetyczną, twardą okładkę.

Reasumując, treść i kształt recenzowanego dzieła winny stać się dla lekarzy pierwszego kontaktu bodźcem do poznania i korzystania z cennego owocu wieloletniej pracy i doświadczenia znanego internisty i hematologa – prof. Kazimierza Janickiego.

Prof. dr hab. med. Henryk Gaertner
Kraków